EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 14.10.2020
COM(2020) 642 final

2020/0289 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin 6 päivänä syyskuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1367/2006 muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• A. Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

EU:n toimielinten on tehtävä yhteistyötä yleisöön kuuluvien kanssa, jotta Euroopan vihreän kehityksen ohjelma[1] voidaan toteuttaa onnistuneesti ja jotta sillä saadaan aikaan pysyviä muutoksia. Yleisön olisi jatkossakin oltava siirtymän liikkeelle paneva voima, ja sillä pitäisi olla käytettävissään keinot osallistua aktiivisesti uusien politiikkojen kehittämiseen ja täytäntöönpanoon.

Yhteistyö yleisön kanssa tarkoittaa yhteistyötä paitsi yksilöiden myös kansalaisyhteiskunnan kanssa. Valtiosta riippumattomat ympäristöjärjestöt ovat ympäristöalan keskeisiä vaikuttajia kaikkialla Euroopassa. Tästä syystä niillä pitäisi olla tietyin edellytyksin oikeus vaatia viranomaisten tekemien päätösten uudelleentarkastelua sillä perusteella, että päätökset ovat ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa.

Julkisasiamies Eleanor Sharpston on todennut seuraavaa: ”Luonnonympäristö kuuluu meille kaikille, ja olemme yhdessä vastuussa sen suojelemisesta. Unionin tuomioistuin on tunnustanut, että unionin ympäristölainsäädännön säännökset useimmiten liittyvät yleiseen etuun eivätkä pelkästään yksityisten intressien suojelemiseen erikseen tarkasteltuina. Vesi sen enempää kuin siinä uiva kalakaan ei voi viedä asiaa oikeuteen. Myöskään puilla ei ole asiavaltuutta.”[2].

Viranomaisen suorittamaa uudelleentarkastelua kutsutaan hallinnolliseksi uudelleentarkasteluksi ja tuomioistuimessa suoritettavaa uudelleentarkastelua tuomioistuinvalvonnaksi.

Ehdotuksen tavoitteena on tarkistaa hallinnollisen uudelleentarkastelun mekanismia, joka perustettiin vuonna 2006 valtiosta riippumattomia järjestöjä varten, EU:n toimielinten ja elinten hallintotoimien ja laiminlyöntien osalta. Mekanismi esitetään asetuksessa (EY) N:o 1367/2006 eli niin sanotussa Århus-asetuksessa, jäljempänä ’asetus’[3].

Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa – Lissabonin sopimuksen hyväksymisen jälkeistä – Århusin yleissopimuksen[4] täytäntöönpanoa ja käsitellä kysymyksiä, joita Århusin yleissopimuksen valvontakomitea, jäljempänä ’komitea’, on tuonut esiin siitä, miten EU noudattaa yleissopimuksen mukaisia kansainvälisiä velvoitteitaan. Tähän pyritään tavalla, joka on unionin oikeusjärjestyksen perusperiaatteiden ja sen tuomioistuinvalvontaa koskevan järjestelmän mukainen. Euroopan parlamentti ja neuvosto vaativat asetuksen muuttamista, ja

---

1 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (COM(2019) 640 final).

2 Julkisasiamies Eleanor Sharpstonin ratkaisuehdotus 12.10.2017, asia C-664/15, *Protect Natur*, ECLI:EU:C:2017:760, 77 kohta.

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1367/2006, annettu 6 päivänä syyskuuta 2006, tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin (EUVL L 264, 25.9.2006, s. 13–19).

4 Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa.

komissio ennakoi sitä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta antamassaan tiedonannossa, kuten jäljempänä kohdassa 1.A.II selostetaan yksityiskohtaisesti.

Ehdotuksella laajennetaan valtiosta riippumattomien järjestöjen nykyisiä mahdollisuuksia pyytää hallinnollista uudelleentarkastelua. Tällä hetkellä hallinnollista uudelleentarkastelua voi pyytää ainoastaan yksittäistapauksia koskevien toimien osalta (toimet, jotka on osoitettu suoraan jollekin henkilölle tai joiden kohteena oleva henkilö voidaan yksilöidä), mutta jatkossa valtiosta riippumattomat järjestöt voivat pyytää myös yleisesti sovellettavien hallintotoimien uudelleentarkastelua.

Ehdotuksella pyritään myös muuttamaan viittauksia ympäristölainsäädäntöön: uudelleen tarkasteltavien hallintotoimien on tällä hetkellä edistettävä ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamista, mutta ehdotuksen myötä jatkossa voidaan tarkastella uudelleen mitä tahansa EU:n ympäristölainsäädännön kanssa ristiriidassa olevaa hallintotoimea sen poliittisista tavoitteista riippumatta.

Lisäksi ehdotuksella pidennetään pyyntöjen ja vastausten määräaikoja hallinnollisen uudelleentarkastelumenettelyn laadun parantamiseksi.

Kuten unionin tuomioistuin on todennut keskeisissä tuomioissaan Århusin yleissopimuksen merkityksestä unionin oikeusjärjestyksessä, hallinnolliset ja tuomioistuinmenettelyt, jotka koskevat muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa, kuuluvat tällä hetkellä ”olennaisilta osin” kansallisen lainsäädännön piiriin[5]. Sen vuoksi kaikenlaiset parannukset hallinnollisen ja oikeudellisen muutoksenhaun ja vireillepanon saatavuudessa EU:n tasolla täydentävät oikeussuojan saatavuutta EU:n ympäristöasioissa jäsenvaltioiden kansallisissa tuomioistuimissa.

Erityisesti kansallisilla tuomioistuimilla on yleissopimuksen 9 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla velvollisuus myöntää muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus ympäristöasioissa myös pantaessa täytäntöön unionin ympäristölainsäädäntöä.

Jos tietty EU:n toimielimen tai elimen hyväksymä hallintotoimi edellyttää kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpiteitä, asiaankuuluvien valtiosta riippumattomien järjestöjen on ensin haettava muutosta toimenpiteen hyväksyneen jäsenvaltion toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa. Sen jälkeen järjestöillä on oikeus saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT-sopimuksen 267 artiklan mukaisessa ennakkoratkaisumenettelyssä. Kyseisessä menettelyssä voidaan käsitellä myös EU:n toimielimien antamien säädösten pätevyyttä.

Komissio esittää sen vuoksi tämän lainsäädäntöehdotuksen osana laajempaa pyrkimystä parantaa muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa. Jäsenvaltioiden ja kansallisten tuomioistuimien roolia kuvataan oheisessa tiedonannossa[6].

---

5 Yhdistetyt asiat C-401/12 P–C-403/12 P, *neuvosto ja komissio* v. *Vereniging Milieudefensie*, EU:C:2015:4, 60 kohta; yhdistetyt asiat C-404/12 P ja C-405/12 P, *neuvosto ja komissio* v. *Stichting Natuur en Milieu*, EU:C:2015:5, 52 kohta.

6 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden edistämisestä ympäristöasioissa EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa. [COM-viite lisätään heti, kun se on saatavilla.]

I. Yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdan vaatimukset ja Århusin yleissopimuksen valvontakomitean tulokset

EU hyväksyi asetuksen yleissopimuksesta johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanon edistämiseksi. EU:sta tuli virallisesti yleissopimuksen sopimuspuoli vuonna 2005[7].

Yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa todetaan, että ”kukin sopimuspuoli varmistaa, että yleisöön kuuluvilla, jotka täyttävät mahdolliset kansallisessa lainsäädännössä asetetut vaatimukset, on [...] mahdollisuus turvautua hallinnollisiin tai tuomioistuinmenettelyihin yksityishenkilöiden ja viranomaisten sellaisten toimien tai laiminlyöntien tutkimiseksi uudelleen, jotka ovat sopimuspuolen kansallisen ympäristölainsäädännön säännösten kanssa ristiriidassa”. EU:n yhteydessä kansallisella lainsäädännöllä tarkoitetaan EU:n lainsäädäntöä ja valtiosta riippumattomien järjestöjen katsotaan kuuluvan yleisöön.

Valtiosta riippumattomat järjestöt voivat asetuksen ansiosta pyytää EU:n toimielimiä ja elimiä tarkastelemaan uudelleen tiettyjä päätöksiä – yksittäistapauksia koskevia toimia – jotka on tehty ympäristölainsäädännön nojalla. Yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa ei kuitenkaan tehdä eroa yksittäistapauksia koskevien toimien ja yleisesti sovellettavien toimien välillä.

Komitea, joka perustettiin valvomaan, miten sopimuspuolet noudattavat yleissopimuksen vaatimuksia, totesi, että EU ei noudata kaikilta osin yleissopimuksen vaatimusten mukaisia velvoitteitaan, jotka koskevat muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa (asia ACCC/C/2008/32[8]).

Erityisesti komitea katsoi, että i) asetuksen olisi katettava myös yleiset toimet eikä vain yksittäistapauksia koskevia toimia, ii) kaikkia ympäristöön liittyviä hallinnollisia toimia – ei ainoastaan ympäristölainsäädännön piiriin kuuluvia – olisi voitava tutkia; iii) valtiosta riippumattomien järjestöjen lisäksi myös muilla yleisöön kuuluvilla olisi oltava mahdollisuus käyttää hallinnollista uudelleentarkastelumekanismia ja iv) uudelleentarkasteluun olisi voitava saattaa myös toimia, joilla ei ole oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia.

Yleissopimuksen sopimuspuolten viimeisimmässä, syyskuussa 2017 pidetyssä kokouksessa EU ilmoitti kartoittavansa edelleen tapoja ja keinoja noudattaa Århusin yleissopimusta tavalla, joka on unionin oikeusjärjestyksen perusperiaatteiden ja sen tuomioistuinvalvontaa koskevan järjestelmän mukainen, ottaen huomioon yleissopimuksessa esitetyt huolenaiheet (Budvan julistus).

Asiaa käsitellään uudelleen yleissopimuksen sopimuspuolten seuraavassa kokouksessa lokakuussa 2021.

II. Toimielinten vastaus komitean tuloksiin

Vuonna 2018 neuvosto pyysi päätöksessään (EU) 2018/881[9] komissiota toimittamaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 241 artiklan perusteella

[7] Neuvoston päätös 2005/370/EY, tehty 17 päivänä helmikuuta 2005, tiedon saantia, yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 124, 17.5.2005, s. 1–3).

[8] Ks. https://www.unece.org/env/pp/compliance/Compliancecommittee/32TableEC.html

[9] Neuvoston päätös (EU) 2018/881, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2018, komission pyytämisestä toimittamaan tutkimus unionin vaihtoehdoista löytää ratkaisuja Århusin yleissopimuksen valvontakomitean asiassa ACCC/C/2008/32 esittämiin päätelmiin, ja mikäli aiheellista tutkimuksen

- tutkimuksen unionin vaihtoehdoista löytää ratkaisuja tuloksiin 30. syyskuuta 2019 mennessä
- ehdotuksen asetuksen muuttamisesta (tai tiedottamaan neuvostolle muista toimenpiteistä) 30. syyskuuta 2020 mennessä.

Komissio julkaisi 10. lokakuuta 2019 yksityiskohtaisen ulkoisen tutkimuksen[10] muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden toimivuudesta ympäristöasioissa EU:n toimielinten ja elinten toimien ja laiminlyöntien osalta sekä vaihtoehdoista nykytilanteen parantamiseksi. Tutkimuksessa muun muassa tarkasteltiin yksityiskohtaisesti komission asetuksen nojalla suorittamia hallinnollisia uudelleentarkasteluja. Komission yksiköt laativat tutkimuksen pohjalta kertomuksen yleissopimuksen täytäntöönpanosta unionissa ympäristöasioita koskevan muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta, jäljempänä 'kertomus'[11]. Sekä tutkimuksessa että kertomuksessa otettiin huomioon komitean tulokset mutta niissä käsiteltiin aihetta laajemmin; tuloksia tarkasteltiin molemmissa asiakirjoissa unionin oikeusjärjestyksen perusperiaatteiden ja sen tuomioistuinvalvontaa koskevan järjestelmän yhteydessä Budvan julistuksen mukaisesti ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', esitetyt oikeudet huomioon ottaen.

Komissio sitoutui myöhemmin Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta 11. joulukuuta 2019 antamassaan tiedonannossa harkitsemaan "Århusin asetuksen tarkistamista siten, että parannetaan ympäristöön vaikuttavien päätösten laillisuudesta huolissaan olevien kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen mahdollisuuksia hallinnolliseen ja oikeudelliseen muutoksenhakumenettelyyn EU:n tasolla" sekä ryhtymään "toimiin parantaakseen näiden kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen oikeussuojan saatavuutta kansallisissa tuomioistuimissa kaikissa jäsenvaltioissa".

Euroopan parlamentti toisti Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta 15. tammikuuta 2020 antamassaan päätöslauselmassa[12], että "on olennaisen tärkeää turvata EU:n kansalaisille Århusin yleissopimuksessa taattu todellinen muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus ja oikeus tutustua asiakirjoihin", kehotti komissiota " varmistamaan, että EU noudattaa yleissopimusta" ja piti myönteisenä, että komissio harkitsee asetuksen tarkistamista.

III. Kertomuksen keskeiset havainnot

Komitean esittämien kahden ensimmäisen tuloksen osalta kertomuksessa todettiin suoritetun analyysin perusteella ja SEUT-sopimuksen 263 artiklan mukaiset Lissabonin sopimuksen aiheuttamat muutokset huomioon ottaen, että asetuksessa oli kaksi puutetta, joiden korjaamiseksi nyt ehdotetaan lainsäädäntötoimea:

- Asetuksen nojalla hallinnolliseen uudelleentarkasteluun voidaan tällä hetkellä saattaa vain yksittäistapauksia koskevia hallintotoimia mutta ei yleisesti sovellettavia toimia. Tämän on havaittu olevan tärkein rajoittava tekijä, kun valtiosta riippumattomat järjestöt pyrkivät saattamaan hallintotoimia tutkittaviksi EU:n tasolla.

---

tulosten perusteella, toimittamaan ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 1367/2006 muuttamisesta (ST/9422/2018/INIT, EUVL L 155, 19.6.2018, s. 6–7).

10 Study on EU implementation of the Aarhus Convention in the area of access to justice in environmental matters, Final report, syyskuu 2019 (07.0203/2018/786407/SER/ENV.E.4).

11 Komission yksiköiden valmisteluasiakirja "Report on European Union implementation of the Aarhus Convention in the area of access to justice in environmental matters" (SWD (2019)378 final).

12 Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 15 päivänä tammikuuta 2020, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (2019/2956(RSP)).

- Nykyinen soveltamisala kattaa ainoastaan ympäristölainsäädännön piiriin kuuluvat toimet. Yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa käytetään erilaista sanamuotoa ja viitataan toimiin, ”jotka ovat [...] ympäristölainsäädännön säännösten kanssa ristiriidassa”. Vaikka asetuksen nykyinen sanamuoto on väljä, sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, on syytä epäillä, vastaako sen soveltamisala tarkasti yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdan soveltamisalaa.

Kertomuksessa havaittiin lisäksi, että asetuksessa hallinnollista uudelleentarkastelua varten vahvistetuissa määräajoissa oli parantamisen varaa. Erityisesti kertomuksessa todettiin, että 12 viikon määräaika, jonka kuluessa EU:n toimielinten ja elinten on vastattava hallinnollista uudelleentarkastelua koskevaan pyyntöön, on osoittautunut liian lyhyeksi ja vaikeaksi noudattaa[13].

IV. Lainsäädäntöehdotuksessa esitetyt muutokset

IV. a. Uudelleentarkastelun ulottaminen yleisesti sovellettaviin toimiin

Komissio ehdottaa ”hallintotoimen” määritelmän laajentamista siten, että valtiosta riippumattomat järjestöt voivat pyytää hallinnollista uudelleentarkastelua mille tahansa jonkin EU:n toimielimen tai elimen hyväksymälle muulle kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävälle säädökselle, joilla on oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia ja joka sisältää säännöksiä, jotka voivat vaikutustensa vuoksi olla ristiriidassa 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön kanssa. Tämä ei koske kyseisen säädöksen niitä säännöksiä, jotka unionin lainsäädännön mukaan nimenomaisesti edellyttävät EU:n tai kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpiteitä. Tämä on merkittävä muutos Århus-asetuksen oikeudelliseen soveltamisalaan, jossa viitataan tällä hetkellä vain yksittäistapauksia koskeviin toimiin[14].

IV. b. Ympäristölainsäädäntöä koskevien viittausten yhdenmukaistaminen yleissopimuksen vaatimusten kanssa

Ehdotuksessa täsmennetään, että hallintotoimen on sisällettävä säännöksiä, jotka vaikutustensa vuoksi voivat olla ristiriidassa asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön kanssa.

Asetuksen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdan nykyinen sanamuoto mahdollistaa ”ympäristölainsäädännön nojalla” toteutettujen hallintotoimien uudelleentarkastelun. Tämä merkitsee, että arvioidessaan, voidaanko tietystä toimesta tehdä sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö, EU:n toimielimet ja elimet ovat tähän mennessä tarkastelleet ainoastaan, onko tutkittavaksi saatetun hallintotoimen tarkoituksena edistää ympäristöpolitiikan tavoitteita, sen sijaan, että ne selvittäisivät, onko se ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa.

On kuitenkin varmistettava, että sisäiseen uudelleentarkasteluun voidaan saattaa kaikki ympäristöpolitiikan tavoitteisiin vaikuttavat toimet. Yleissopimuksen 1 artiklan[15] mukainen muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus on todellakin taattava ”ympäristöasioissa”, ja

---

13 Ks. erityisesti tutkimuksen 3.2.3.1 kohta.

14 Asetuksen 10 artiklassa mahdollistetaan myös laiminlyöntien saattaminen tutkittaviksi. Johdanto-osan 11 kappaleessa täsmennetään, että *”laiminlyöntien olisi kuuluttava asetuksen soveltamisalaan, jos on olemassa velvoite toteuttaa toimi”.*

15 ”*Edistääkseen nykyiseen sukupolveen ja tuleviin sukupolviin kuuluvien oikeutta elää heidän terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta riittävän laadukkaassa ympäristössä, kukin sopimuspuoli takaa yleisölle oikeuden saada tietoa, osallistua päätöksentekoon ja käyttää muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti.*” (Alleviivaus lisätty.)

tallettaessaan yleissopimuksen ratifioimiskirjan EU sitoutui soveltamaan asiaa koskevia unionin säännöksiä nimenomaan yleissopimuksen soveltamisalalla[16].

Tehokkaan muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden varmistamiseksi hallintotoimien määritelmää on sen vuoksi tarpeen mukauttaa niin, että se kattaa myös toimet, joita ei ole hyväksytty ympäristölainsäädännön nojalla mutta jotka sisältävät säännöksiä, jotka vaikutustensa vuoksi voivat olla ristiriidassa asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön kanssa.

Tämä vastaa ympäristönäkökohtien huomioon ottamisen nykytilannetta EU:n muilla politiikan aloilla. Ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen on vahvistettu SEUT-sopimuksen 11 artiklassa, jonka mukaan ”ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä unionin politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi”.

Sisäisen uudelleentarkastelumekanismin soveltamisala on yhdenmukaistettava yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdan kanssa, joka koskee ympäristölainsäädännön kanssa ristiriidassa olevia toimia. Sen vuoksi EU:n ympäristölainsäädännön rikkomusten tunnistaminen on ratkaiseva kriteeri, kun määritetään perusteita, joiden pohjalta sisäinen uudelleentarkastelu voidaan suorittaa.

Mitä tulee EU:n ympäristölainsäädännön määritelmään, voimassa olevan asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa esitetään ympäristölainsäädännön väljä määritelmä. Sen mukaan ”ympäristölainsäädännöllä” tarkoitetaan ”[unionin] lainsäädäntöä, jolla sen oikeusperustasta riippumatta myötävaikutetaan seuraavien [unionin] ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen perustamissopimuksen mukaisesti”: ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu ja parantaminen, ihmisten terveyden suojelu, luonnonvarojen harkittu ja järkevä käyttö ja sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin[17].

Ehdotuksen mukaan asetuksessa on nimenomaisesti säädettävä, että hakijan olisi uudelleentarkastelupyyntöä perustellessaan osoitettava, miten hallintotoimi on ristiriidassa EU:n ympäristölainsäädännön kanssa. Kuten oikeuskäytännössä vaaditaan, ”esittääkseen perusteet uudelleentarkastelulle vaaditulla tavalla ympäristölainsäädännön nojalla annetun hallintotoimen sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön esittäjän on ilmoitettava olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset perustelut, joilla voidaan perustella uskottavia – merkittäviä – epäilyjä unionin toimielimen tai elimen kyseessä olevassa toimessa esittämän arvioinnin suhteen”[18].

IV. c. Sisäisen uudelleentarkastelumenettelyn määräaikojen pidentäminen

Ehdotuksessa pidennetään sisäisen uudelleentarkastelumenettelyn määräaikoja, jotta mahdollistetaan arvioinnin asianmukainen laatu. Erityisesti ehdotuksessa pidennetään kahdella viikolla valtiosta riippumattomille järjestöille asetettua määräaikaa ja neljällä viikolla EU:n toimielimille asetettua määräaikaa. Valtiosta riippumattomille järjestöille myönnetyn

[16] Neuvoston päätös 2005/370/EY, tehty 17 päivänä helmikuuta 2005, tiedon saantia, yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 124, 17.5.2005, s. 1–3).

[17] Myös *ilmastonmuutoksen torjunnan* olisi katsottava sisältyvän määritelmään. Se mainitaan SEUT-sopimuksen 191 artiklassa, jossa määritellään EU:n ympäristöpolitiikan tavoitteet.

[18] Ks. unionin tuomioistuimen tuomio 12.9.2019, asia C-82/17 P, *TestBioTech v. komissio*, ECLI:EU:C:2019:719, 69 kohta.

lisäajan ansiosta niiden olisi pystyttävä esittämään tarpeelliset tosiseikat ja oikeudelliset perustelut kyseenalaistaessaan hallintotoimia ja laiminlyöntejä, jotka ovat ristiriidassa unionin ympäristölainsäädännön kanssa. EU:n toimielinten ja elinten vastaukselle asetetun määräajan pidentämisen ansiosta niiden olisi pystyttävä suorittamaan uudelleentarkastelut perusteellisemmin. Käytettävissä olevan lisäajan olisi myös vahvistettava perusoikeuskirjan 41 artiklassa tarkoitettua oikeutta hyvään hallintoon.

V. Kuka voi pyytää hallinnollista uudelleentarkastelua?

Asetuksen mukainen hallinnollinen uudelleentarkastelu on vain yksi unionin keinoista yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdan vaatimusten täyttämiseksi. Kyseisen kohdan vaatimusten noudattaminen ei riipu ainoastaan asetuksesta.

Yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohta voidaan panna täytäntöön joko hallinnollisen tai tuomioistuimessa tapahtuvan uudelleentarkastelun (tai molempien) avulla. Sen tarkoituksena on edistää Århusin yleissopimuksen 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ”yleisön” etuja[19]. Yleisö käsittää sekä luonnolliset henkilöt että valtiosta riippumattomat järjestöt; tarkat edellytykset on määriteltävä (tässä yhteydessä) EU:n lainsäädännössä yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti[20].

Ensinnäkin vaikka luonnolliset henkilöt eivät voi asetuksen mukaan pyytää hallinnollista uudelleentarkastelua, ne voivat pyytää EU:n toimielinten ja elinten toimien ja laiminlyöntien uudelleentarkastelua tuomioistuimessa, jos SEUT-sopimuksessa määritellyt edellytykset täyttyvät, kuten jäljempänä esitetään. Yleissopimuksessa edellytetään, että sopimuspuolet tarjoavat mahdollisuuden joko hallinnolliseen tai tuomioistuimessa tapahtuvaan uudelleentarkasteluun mutta eivät välttämättä molempia.

Jos käytössä on kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä, luonnolliset henkilöt voivat saattaa ne tutkittaviksi kansallisessa tuomioistuimessa ja pyytää kansallista tuomioistuinta kääntymään unionin tuomioistuimen puoleen kyseisen EU:n toimen pätevyyden tarkistamiseksi SEUT-sopimuksen 267 artiklan mukaisesti.

Lisäksi luonnolliset henkilöt voivat SEUT-sopimuksen 263 artiklan neljännen kohdan mukaisesti nostaa kanteen suoraan yleisessä tuomioistuimessa i) heille osoitetuista säädöksistä, ii) säädöksistä, jotka koskevat heitä suoraan ja erikseen, sekä iii) sääntelytoimista, jotka koskevat heitä suoraan ja jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Toiseksi yleissopimuksessa todetaan, että valtiosta riippumattomilla järjestöillä on etusijainen asiavaltuus luonnollisiin henkilöihin verrattuina[21]. Hallinnollisen uudelleentarkastelumenettelyn käytön rajoittaminen valtiosta riippumattomille järjestöille on johdonmukaista, kun otetaan huomioon sekä edellä mainittu erottelu että tarve tarjota valtiosta riippumattomille järjestöille suora muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus EU:n tasolla

---

19 Yleissopimuksen 2 artiklan 4 kohdan määritelmän mukaan *”’yleisöllä’ tarkoitetaan yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä ja, kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, näiden henkilöiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä”*.

20 Kyseisessä 9 artiklan 3 kohdassa määrätään, että *”kukin sopimuspuoli varmistaa, että yleisöön kuuluvilla, jotka täyttävät mahdolliset kansallisessa lainsäädännössä asetetut vaatimukset, on […] mahdollisuus turvautua hallinnollisiin tai tuomioistuinmenettelyihin yksityishenkilöiden ja viranomaisten sellaisten toimien tai laiminlyöntien tutkimiseksi uudelleen, jotka ovat sopimuspuolen kansallisen ympäristölainsäädännön säännösten kanssa ristiriidassa”* (alleviivaus lisätty).

21 Ks. erityisesti yleissopimuksen 9 artiklan 2 kohta.

(mahdollisuus nostaa kanne SEUT-sopimuksen 263 artiklan neljännen kohdan mukaisesti sisäistä uudelleentarkastelua koskevaan pyyntöön annetusta vastauksesta) perussopimuksia muuttamatta[22].

Kolmanneksi monet EU:n toimielinten ja elinten hyväksymät toimet ovat yleisesti sovellettavia. Valtiosta riippumattomille järjestöille myönnettävää mahdollisuutta käyttää hallinnollista uudelleentarkastelumekanismia perustellaan sillä, että, kuten edellä todetaan[23], valtiosta riippumattomilla järjestöillä on usein parhaat mahdollisuudet edustaa tehokkaasti yleistä etua ja kansalaisyhteiskunnan huolenaiheita tällä alalla esittämällä ammattimaisia, hyvin harkittuja ja perusteltuja syitä.

Neljänneksi hallinnollista uudelleentarkastelua koskevan mahdollisuuden tarjoaminen kaikille luonnollisille henkilöille johtaisi tilanteeseen, joka vastaisi Århusin yleissopimuksen valvontakomitean kuvaamaa yleistä asiavaltuutta (*actio popularis*), jota yleissopimuksessa ei vaadita[24].

Kun tarkastellaan puolestaan sääntelytoimia, jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä, asiavaltuuden myöntäminen asetuksella luonnollisille henkilöille edellyttäen, että he täyttävät SEUT-sopimuksen 263 artiklan neljännen kohdan mukaisesti asiavaltuutta koskevat edellytykset, saattaisi merkitä, että heille myönnettäisiin oikeus pyytää samasta kohteena olevasta asiasta sekä hallinnollista että tuomioistuimessa tapahtuvaa uudelleentarkastelua. Jälleen kerran tätä ei kuitenkaan vaadita yleissopimuksessa. Sopimuspuolet voivat tarjota mahdollisuuden käyttää joko hallinnollista tai tuomioistuimessa tapahtuvaa uudelleentarkastelua.

Viidenneksi oleellista on myös johdonmukaisuus kansallisella tasolla yleissopimuksen mukaisesti taatun muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden kanssa. Olisi epäjohdonmukaista myöntää luonnollisille henkilöille oikeus uudelleentarkasteluun EU:n tasolla ilman vastaavanlaista, samanlaisia toimia ja laiminlyöntejä (kuten kansallisten hallitusten antamia säädöksiä tai muita soveltamisalaltaan yleisiä säädöksiä) koskevaa kansallisen tason oikeutta.

Lopuksi voidaan todeta, että vaikka valtiosta riippumattomien järjestöjen ja luonnollisten henkilöiden käytettävissä olevat oikeussuojamekanismit ovat erilaisia, EU:n järjestelmä takaa kaikille hakijoille mahdollisuuden hallinnolliseen ja/tai oikeudelliseen muutoksenhakuun[25]. Kuten edellä todettiin, Århus-asetuksen tarkistaminen on osa laajempaa pyrkimystä taata kaikille todellinen muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus ympäristöasioissa.

VI. Hallintotoimet, joilla ei ole oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia

Kertomuksessa analysoidaan myös kysymystä sellaisten toimien sulkemisesta sisäisen uudelleentarkastelun soveltamisalan ulkopuolelle, joilla ei ole ”oikeudellisesti sitovia ja

---

22 Valtiosta riippumattomat järjestöt eivät ole tähän saakka voineet osoittaa olevansa SEUT-sopimuksen 263 artiklan neljännen kohdan mukaisesti suoraan tietyn toimen kohteena, eivätkä ne ole siten voineet nostaa kannetta hallintotoimea vastaan suoraan unionin tuomioistuimessa. Sen vuoksi valtiosta riippumattomille järjestöille tarjotaan asetuksen 10 artiklassa mahdollisuus hallinnolliseen uudelleentarkasteluun. Asetuksen 12 artiklalla puolestaan taataan sisäistä uudelleentarkastelua pyytäneille valtiosta riippumattomille järjestöille mahdollisuus nostaa sen jälkeen kanne unionin tuomioistuimessa.

23 Ks. näiden perustelujen sivulla 1 mainittu, julkisasiamies Eleanor Sharpstonin ratkaisuehdotus 12.10.2017, asia C-664/15, *Protect Natur*, ECLI:EU:C:2017:760, 77 kohta.

24 Ks. komitean tulokset asiassa ACCC/C/2005/11 (Belgia), joka mainitaan Århusin yleissopimuksen soveltamisohjeen sivulla 191.

25 Ks. kertomuksen kohta 4.2.

ulkoisia vaikutuksia”. Tämä vastaa tämänhetkistä tilannetta, joka on asetuksen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa esitetyn hallintotoimen määritelmän mukainen. Myös komitea otti tämän seikan esille tuloksissaan[26].

Vaikka käytetyt termit eivät ole samoja, tämän asetukseen sisältyvän poikkeuksen soveltamisala on johdonmukainen SEUT-sopimuksen 263 artiklan 1 kohdan soveltamisalan kanssa, sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä[27]. SEUT-sopimuksen 263 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan unionin tuomioistuin tutkii ”lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttyjen säädösten sekä neuvoston, komission ja Euroopan keskuspankin säädösten laillisuuden, suosituksia ja lausuntoja lukuun ottamatta, samoin kuin Euroopan parlamentin ja Eurooppa-neuvoston sellaisten säädösten laillisuuden, joiden tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin osapuoliin”. Lisäksi kyseisen kohdan mukaan ”tuomioistuin valvoo myös unionin elinten ja laitosten sellaisten säädösten laillisuutta, joiden tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin osapuoliin”.

Sekä asetuksen nykyisen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdan että SEUT-sopimuksen 263 artiklan 1 kohdan sanamuoto osoittaa, että toimet, joiden tarkoituksena ei ole oikeusvaikutusten tuottaminen, jäävät asetuksen mukaisen hallinnollisen uudelleentarkastelun ja perussopimusten mukaisen tuomioistuinvalvonnan soveltamisalan ulkopuolelle. Tästä on osoituksena se, että suositukset ja lausunnot (jotka eivät ole sitovia) jäävät SEUT-sopimuksen 263 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle[28].

Århusin yleissopimuksen mukaisten muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta koskevien vaatimusten osalta olisi muistettava, että ainoastaan toimet, joiden tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia, voivat olla ”ristiriidassa” ympäristölainsäädännön kanssa, kuten todetaan yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa. Toimien, jotka eivät tuota oikeusvaikutuksia, ei siten selvästikään voida katsoa olevan ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Edellä esitetyn perusteella ja koska Århusin yleissopimuksen valvontakomitea otti Århus-asetuksessa säädetyn sisäisen uudelleentarkastelumekanismin huomioon tuloksissaan ainoastaan keinona ”kompensoida” SEUT-sopimuksen 263 artiklan muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuksia koskevia vaatimuksia[29], ei ole tarkoituksenmukaista sallia sellaisten toimien hallinnollista uudelleentarkastelua, joiden tarkoituksena ei ole tuottaa oikeudellisia vaikutuksia.

Lisäksi oikeuskäytännössä vahvistetaan, että toimenpiteen nimellä tai muodolla ei ole merkitystä. Oleellisia ovat toimenpiteen vaikutukset, sisältö ja sovellusala[30]. Toimenpiteet, joilla on sitovia oikeudellisia vaikutuksia ja jotka voivat vaikuttaa pyynnön esittäjän etuihin ja

---

26 Ks. edellä mainitut tulokset, osa II, 102 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

27 Asia C-583/11 P, ECLI:EU:C:2013:625, 56 kohta.

28 Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2019) 378 final, s. 23–24.

29 Komitean edellä mainitut tulokset asiassa ACCC/2008/32, osa II, 122 kohta.

30 Tuomioistuin katsoi asiassa 22/70 *komissio v. neuvosto* [1971] ECR 263, ECLI:EU:C:1971:32, että kumoamiskannetta on voitava käyttää kaikkia sellaisia toimielinten hyväksymiä toimenpiteitä koskevissa tapauksissa, joilla voi olla oikeudellisia vaikutuksia, toimenpiteiden luonteesta tai muodosta riippumatta (42 kohta). Ks. myös asia C-57/95. ECLI:EU:C:1997:164.

muuttaa hänen oikeudellisen asemansa, voidaan riitauttaa toimenpiteiden nimityksestä riippumatta[31].

- **B. Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotus on yhdenmukainen oikeussuojan saatavuuden alalla voimassa olevien säännösten kanssa ja täydentää niitä. Tällaisia säännöksiä ovat erityisesti seuraavat:

– ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun direktiivin[32] 6 artiklan 2 kohta

– ympäristövastuusta annetun direktiivin[33] 13 artikla

– teollisuuden päästöistä annetun direktiivin[34] 25 artikla

– ympäristövaikutusten arviointia koskevan direktiivin[35] 11 artikla ja

– ja Seveso III -direktiivin 2012/18/EU[36] 23 artikla[37].

Kyseiset säännökset kattavat päätökset, toimet ja laiminlyönnit, jotka koskevat ympäristötietopyyntöjä, kuuluvat yleisön osallistumista koskevien YVA-direktiivin säännösten tai teollisuuden lupamenettelyjen soveltamisalaan tai koskevat ympäristövastuuta.

- **C. Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotuksella edistetään oikeusvaltioperiaatteen vahvistamista komission tämänhetkisten, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja eurooppalaisen elämäntavan suojelemista koskevien ensisijaisten tavoitteiden[38] mukaisesti. Erityisesti sillä edistetään EU:n hallinnollista uudelleentarkastelua ja tuomioistuinvalvontaa koskevan järjestelmän tehokkuutta ja vahvistetaan siten perusoikeuskirjan 41 ja 47 artiklan soveltamista.

---

31 Ks. tuomio asiassa C-325/91, *Ranska v. komissio*, [1993] ECR I-3283; yhdistetyt asiat 1/57 ja 14/57 *Usines à tubes de la Sarre* v. *korkea viranomainen* [1957] ECR 105; yhdistetyt asiat 316/82 ja 40/83 *Kohler v. tilintarkastustuomioistuin* [1984] ECR 641.

32 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/4/EY, annettu 28 päivänä tammikuuta 2003, ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta (EUVL L 41, 14.2.2003, s. 26–32).

33 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/35/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 56–75).

34 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17–119).

35 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1–21).

36 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/18/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 1–37).

37 Ks. myös kansallisia päästörajoja koskevan direktiivin (EU) 2016/2284 johdanto-osan kappale 27, jossa viitataan erityisesti unionin tuomioistuimen muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta koskevaan oikeuskäytäntöön muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa annetun tiedonannon (C/2017/2616) 28 kohdan mukaisesti (EUVL C 275, 18.8.2017, s. 1–39).

38 Komission poliittiset suuntaviivat https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_fi.pdf

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• A. Oikeusperusta

Tämän alan toiminnan oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta. Se on yhdenmukainen asetuksen alkuperäisen oikeusperustan kanssa, jonka muuttamista ehdotuksessa esitetään (Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohta, josta on tullut SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta)[39]. Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa ympäristönsuojelua kehittämällä valtiosta riippumattomien järjestöjen käytettävissä olevaa hallinnollista uudelleentarkastelumenettelyä EU:n toimielinten ja elinten hallintotoimien ja laiminlyöntien osalta silloin, kun ne ovat ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa.

• B. Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

EU:lla on ympäristöasioiden sääntelyssä jäsenvaltioiden kanssa jaettu toimivalta. EU voi laatia lainsäädäntöä ainoastaan perussopimusten määräämissä rajoissa välttämättömyys-, toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet huomioon ottaen.

Tässä yhteydessä tarvitaan EU:n tason toimintaa. EU on yleissopimuksen sopimuspuoli ja sen on noudatettava yleissopimuksessa asetettuja velvoitteita, sillä yleissopimus sitoo EU:ta SEUT-sopimuksen 216 artiklan nojalla. Aloite koskee sellaisten yleissopimuksen määräysten soveltamista, jotka koskevat tiettyihin luokkiin kuuluvien EU:n toimien hallinnollista uudelleentarkastelua tai tuomioistuinvalvontaa. Tavoitteet voidaan sen vuoksi saavuttaa vain EU:n tasolla, ja aloitteen EU:lle tuoma lisäarvo on vahvistettu.

Lisäksi on aiheellista sulkea muutosehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle sellaiset hallintotoimien säännökset, jotka unionin lainsäädännön mukaan nimenomaisesti edellyttävät kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Tämä johtuu siitä, että tällaiset toimenpiteet voidaan tutkia suoraan kansallisissa tuomioistuimissa. SEUT-sopimuksen 267 artiklan mukaan jäsenvaltioiden kansalliset tuomioistuimet ovat yleisinä tuomioistuimina erottamaton osa unionin oikeuden pätevyyttä ja tulkintaa käsittelevää ennakkoratkaisupyyntöjärjestelmää[40].

• C. Suhteellisuusperiaate

Ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen yleissopimuksen määräysten noudattamiseksi. Tehdyt poliittiset valinnat vahvistavat oikeasuhteisuutta koskevan arvion. Erityisesti ehdotuksessa

- laajennetaan sisäisen uudelleentarkastelumekanismin soveltamisalaa myös yleisesti sovellettaviin muihin kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäviin säädöksiin; ehdotuksessa suljetaan soveltamisalan ulkopuolelle kuitenkin kyseisten säädösten sellaiset säännökset, jotka unionin lainsäädännön mukaan nimenomaisesti edellyttävät EU:n tai kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpiteitä;

---

39 On syytä panna merkille, että 192 artiklan 1 kohtaa ei mainita Euratomin perustamissopimuksen 106 a artiklan 1 kohdassa, joka koskee SEU- ja SEUT-sopimusten tiettyjen määräysten soveltamista. Ks. myös unionin yleisen tuomioistuimen (ensimmäinen jaosto) tuomio 27.2.2018, asia T-307/16 – ECLI:EU:T:2018:97, 49 kohta.

40 SEUT-sopimuksen 218 artiklan 11 kohdan nojalla annettu unionin tuomioistuimen lausunto 1/09 (täysistunto) 8.3.2011, *Yhdistetyn patenttioikeudenkäyntijärjestelmän perustaminen*, ECLI:EU:C:2011:123, 80 kohta.

- täsmennetään, että mekanismi kattaa ainoastaan muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset ja laiminlyönnit, jotka voivat vaikutustensa vuoksi olla ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa. Tämä sanamuoto vastaa yleissopimuksen sanamuotoa ja tavoitteita ja takaa siten oikeusvarmuuden ja yleissopimuksen noudattamisen;
- ei pyritä sisällyttämään soveltamisalaan toimia, joilla ei ole oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia, yhdenmukaisesti tuomioistuinvalvontaa koskevan EU:n järjestelmän kanssa, joka sisältyy erityisesti SEUT-sopimuksen 263 artiklan 1 kohtaan;
- tuodaan lisäarvoa tarjoamalla kansalaisyhteiskuntaa ja yleisiä etuja edustaville, valtiosta riippumattomille järjestöille uusia mahdollisuuksia pyytää sellaisten hallintotoimien uudelleentarkastelua, jotka ovat ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa. Muutosehdotuksessa myönnettäviä oikeuksia ei kuitenkaan uloteta luonnollisiin henkilöihin edellä esitettyjen syiden vuoksi.

Ehdotus perustuu kertomuksen ja oheisen tutkimuksen tuloksiin. Poliittinen valinta vahvistettiin yksityiskohtaisessa analyysissa, jossa todettiin, ettei ehdotettujen toimenpiteiden lisäksi ole olemassa muita toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja.

- **D. Oikeudellisen välineen valinta**

Valittu oikeudellinen väline on asetus, kuten on myös oikeudellinen väline, jota muutosehdotus koskee.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **A. Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ehdotus perustuu kertomuksessa esitettyyn näyttöön; muita todisteita ja analyyseja esitetään julkaistussa tutkimuksessa. Asiakirjoissa esitettiin perusteellinen jälkiarviointi asetuksen säännöksistä, jotka koskevat muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa EU:n tasolla.

- **B. Sidosryhmien kuuleminen**

Paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti käynnistettiin 20. joulukuuta 2018 12 viikkoa kestänyt julkinen kuuleminen, jonka tarkoituksena oli tukea tutkimusta muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanosta EU:ssa. Kuulemismenettely kesti 14. maaliskuuta 2019 saakka. Kuuleminen perustui kaikilla EU:n kielillä toteutettuun verkkokyselyyn, joka oli saatavilla EUSurvey-palvelun kautta.

Julkisessa kuulemisessa noudatettiin alustavaa etenemissuunnitelmaa, joka koskee muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa EU:ssa ja joka julkaistiin palautteen saamiseksi 8. toukokuuta 2018 – 5. kesäkuuta 2018. Tulokset ovat saatavilla verkossa[41]. Menettelyä täydennettiin muilla kohdennetuilla kuulemisilla, joihin osallistui monien sidosryhmien, kuten yritysten, valtiosta riippumattomien järjestöjen, tiedemaailman, jäsenvaltioiden, kansallisten oikeuslaitosten ja EU:n toimielimien, edustajia.

[41] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1743-EU-implementation-of-the-Aarhus-Convention-in-the-area-of-access-to-justice-in-environmental-matters

Julkisessa kuulemisessa[42] saatiin 175 vastausta; suurin osa vastauksista saatiin luonnollisilta henkilöiltä (30 prosenttia). Kuulemisessa saatiin vastauksia myös ympäristöjärjestöiltä (19,4 prosenttia), muun muassa valtiosta riippumattomilta järjestöiltä, ja viranomaisilta (18,9 prosenttia). Kaikista vastauksista 17 prosenttia oli peräisin yrityksiltä ja elinkeinoyhdistyksiltä.

Ympäristöjärjestöjen, muun muassa valtiosta riippumattomien järjestöjen, ja luonnollisten henkilöiden vastauksista kävi ilmi, että vastaajat olivat tyytymättömiä nykyisiin keinoihin, joilla voidaan hakea muutosta EU:n toimiin, ja niissä peräänkuulutettiin toimia. Toisaalta yritysten, elinkeinoyhdistysten ja viranomaisten vastauksissa nykytilannetta pidettiin enimmäkseen myönteisenä. Kuulemisen tulokset vahvistivat komission määrittämät prioriteetit asetuksessa huolta herättäneistä aiheista. Vastaajat pitivät tärkeimpinä aiheina erityisesti sitä, että riitautettavan toimen tai laiminlyönnin on koskettava yksittäistapauksia, sekä sitä, että asetuksessa riitauttaminen rajoitetaan koskemaan vain ympäristölainsäädännön piiriin kuuluvia toimia ja laiminlyöntejä. Useimmat yritykset ja elinkeinoyhdistykset pitivät edellä mainittuja kysymyksiä ja muita ongelmia merkitykseltään vähäisinä. Sen sijaan ympäristöjärjestöt ja valtiosta riippumattomat järjestöt pitivät näitä kysymyksiä kokonaisuudessaan hyvin tärkeinä[43].

Lisäksi tutkimuksen suorittanut toimeksisaaja järjesti 22. tammikuuta 2019 kaksi sidosryhmille tarkoitettua kohderyhmätapaamista, joihin osallistui teollisuuden ja valtiosta riippumattomien järjestöjen edustajia[44]. Tapaamisissa saadut tulokset vahvistivat julkisen kuulemisen päätelmät.

Myös komissio järjesti jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa useita kokouksia[45], joiden tarkoituksena oli kertoa asiantuntijoille tutkimuksen edistymisestä ja vaihtaa näkemyksiä. Näissä kokouksissa vahvistettiin, että oikeus riitauttaa kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä oli joissakin jäsenvaltioissa ongelmallinen.

Lisäksi komissio järjesti muiden sidosryhmien kanssa joitakin kokouksia, joissa esiteltiin tutkimuksen edistymistä ja vaihdettiin näkemyksiä:

- kaksi sidosryhmätapaamista valtiosta riippumattomien järjestöjen, teollisuuden ja jäsenvaltioiden kanssa ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan foorumin puitteissa (30. marraskuuta 2018 ja 29. toukokuuta 2019)
- komission ja kansallisten tuomareiden välinen ad hoc -kokous, jossa käsiteltiin SEUT-sopimuksen 267 artiklaa suhteessa muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuteen ympäristöasioissa (29. tammikuuta 2019).

Lopuksi 6. maaliskuuta 2020 julkaistiin lainsäädäntöaloitetta koskeva etenemissuunnitelma, josta pyydettiin esittämään palautetta 3. huhtikuuta 2020 saakka[46]. Palautepyyntöön saatiin yhteensä 175 vastausta, joista noin kaksi kolmasosaa oli luonnollisilta henkilöiltä ja kolmasosa organisaatioilta, kuten yrityksiltä ja ympäristöjärjestöiltä. Vastausten analysointi vahvisti, että useimmat huolenaiheet olivat tulleet esiin jo aikaisemmin sidosryhmien

42 Tulokset ovat saatavilla verkossa osoitteessa https://ec.europa.eu/environment/aarhus/consultations.htm

43 Avoimen julkisen kuulemisen tuloksista esitetään lisää tietoa tutkimuksessa.

44 Pöytäkirjat ovat saatavilla tutkimuksen liitteessä 6.

45 Århusin yleissopimuksen täytäntöönpanoa käsittelevän komission asiantuntijaryhmän kolme kokousta (15. lokakuuta 2018, 11. maaliskuuta 2019 ja 12. huhtikuuta 2019).

46 Saatavilla verkossa osoitteessa https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12165-Access-to-Justice-in-Environmental-matters

kuulemisissa. Niitä oli siten jo arvioitu yksityiskohtaisesti tutkimuksessa ja kertomuksessa, ja ne oli otettu huomioon ehdotuksessa.

Useimmat luonnolliset henkilöt esittivät huolensa oikeussuojan saatavuudesta kansallisella tasolla. Näihin huolenaiheisiin puututaan toimilla, jotka esitetään ehdotuksen liitteenä olevassa tiedonannossa. Muutamat henkilöt pyysivät myös mahdollisuutta esittää valituksia ja vetoomuksia suoraan EU:n toimielimille; tällaisia mekanismeja on jo käytettävissä[47].

Vastauksia saatiin myös monilta elinkeinoyhdistyksiltä. Kuten aiemminkin, ne ilmaisivat huolensa mahdollisista lisärasitteista ja taloudellisista seurauksista. Käytettävissä olevien tietojen laajan arvioinnin perustella pääteltiin, että ehdotetut lainsäädännölliset muutokset ja tiedonannon mukaiset hyväksytyt toimet eivät lisäisi merkittävästi hallinnollista rasitetta tai oikeudellista epävarmuutta ja ne tarjoaisivat tasapainoisen lähestymistavan.

Valtiosta riippumattomat ympäristöjärjestöt ottivat myös uudelleen esiin useita tärkeitä aiheita. Aiheet eivät olleet uusia, ja niitä oli jo arvioitu huolellisesti. Yhteen kysymykseen on kuitenkin syytä kiinnittää erityistä huomiota.

Vastauksissa esitettiin, että ehdotuksen olisi katettava myös sellaiset EU:n toimet, jotka edellyttävät kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä. Kansallisiin tuomioistuimiin vetoaminen on tässä yhteydessä perusteltua IV a. 3 kohdassa esitetyistä syistä: valtiosta riippumattomilla järjestöillä on todellakin oltava kansallisella tasolla toimivia tapoja kansallisten täytäntöönpanotoimenpiteiden riitauttamiseksi, ja komission on perussopimusten valvojana työskenneltävä yhdessä jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan helpottaa sääntöjen noudattamisen varmistamista käytännössä. Kansallisten tuomioistuinten on puolestaan varmistettava, että valtiosta riippumattomilla järjestöillä on mahdollisuus saattaa asioita unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi käyttämällä SEUT-sopimuksen 267 artiklan mukaista ennakkoratkaisumenettelyä.

Julkisen kuulemisen tulosten, etenemissuunnitelmaa koskevan palautteen ja komission kertomuksessa esittämän, oheiseen tutkimukseen perustuvan laajan analyysin perusteella sekä komitean esittämät huolenaiheet[48] huomioon ottaen katsottiin, ettei ole olemassa muita toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja kuin ratkaista lainsäädäntöehdotuksen avulla kaksi tärkeintä asetuksessa havaittua ongelmaa (ks. lisätietoja vaikutustenarviointia koskevassa kohdassa).

Kuulemistoimissa käsiteltiin kaikkia olennaisia kysymyksiä, ja siksi ehdotuksen yksityiskohdista ei ollut tarpeen järjestää muita julkisia kuulemisia.

- **C. Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Komission kertomus yleissopimuksen täytäntöönpanosta unionissa ympäristöasioita koskevan muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta, kertomuksen perustana oleva tutkimus sekä tutkimuksen tukemiseksi järjestetty laaja kuulemismenettely ovat tärkeimmät asiantuntijatiedon lähteet, ja ehdotus perustuu niistä saatuun näyttöön.

---

47 Ks. erityisesti Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnan, Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan komission valitustenkäsittelyjärjestelmän tehtävät.

48 Ks. Århusin yleissopimuksen valvontakomitean tulosten luonnos asiassa ACCC/C/2008/32 osoitteessa https://www.unece.org/env/pp/compliance/Compliancecommittee/32TableEC.html Lisätietoja esitetään perustelujen I kohdassa.

- **D. Vaikutustenarviointi**

Kattavassa tutkimuksessa ja komission kertomuksessa analysoitiin muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevien säännösten toimivuutta EU:n tasolla, ja ne tarjoavat tälle aloitteelle vankan, tosiasioihin perustuvan tietopohjan.

Paremman sääntelyn välineistön välineen 9 ”Milloin vaikutustenarviointia tarvitaan?” perusteella vaikutustenarviointia pidettiin tarpeettomana seuraavista syistä:

- Tutkimuksessa tarkasteltiin kaikkia vaihtoehtoja, joilla voitaisiin korjata komitean asiaa ACCC/C/2008/32[49] koskevien tulosten arvioinnissa havaittuja puutteita, sekä mitattiin eri vaihtoehtojen vaikutuksia ja osoitettiin selvästi, että asetuksen muuttaminen, toisin sanoen lainsäädäntötoimi, oli ainut vaihtoehto tutkimuksessa havaittujen puutteiden korjaamiseksi tehokkaasti. Toimien toteuttamatta jättäminen tai pelkästään muiden kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävien toimien toteuttaminen ovat selvästi riittämättömiä vaihtoehtoja. Selvää on myös se, että asetuksen muuttamiselle ei ole olemassa todellista vaihtoehtoa eikä aloitteen poliittiselle sisällölle ole myöskään olemassa muita realistisia vaihtoehtoja.
- Tutkimuksessa ei havaittu mitään tuntuvia työllisyyteen, työoloihin, tulonjakoon sekä sosiaaliseen suojeluun ja osallisuuteen kohdistuvia yhteiskunnallisia vaikutuksia (ks. erityisesti vaikutustenarviointia ja vaihtoehtoja käsittelevä luku 5).
- Lainsäädäntötoimella ei myöskään odoteta olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia lukuun ottamatta EU:n toimielinten ja unionin tuomioistuimen hallinnollisen taakan kasvua, joka johtuu käsiteltävien asioiden odotettavissa olevasta lisääntymisestä.

- **E. Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Monet asetuksessa olevat viittaukset ja termit ovat peräisin Lissabonin sopimusta edeltävältä ajalta, ja käsiteltävänä olevassa ehdotuksessa saatetaan vain joitakin niistä osittain ajan tasalle. Asetus on sen vuoksi kodifioitava. Komissio aikoo kuitenkin esittää paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[50] 46 kohdan mukaisesti kodifiointia koskevan ehdotuksen heti, kun käsiteltävänä oleva ehdotus on hyväksytty, ottaen huomioon, että EU:n kansainvälisten sitoumusten vuoksi on poliittisesti tärkeää pystyä muuttamaan asetusta nopeasti.

- **F. Perusoikeudet**

Kertomuksessa ja tutkimuksessa arvioitiin ehdotettujen lainsäädäntötoimien perusoikeuksiin liittyviä näkökohtia. Arvioinnissa todettiin, että lainsäädäntötoimilla edistettäisiin EU:n hallinnollista uudelleentarkastelua ja tuomioistuinvalvontaa koskevan järjestelmän tehostamista ja vahvistettaisiin siten oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuskirjan 41 ja 47 artiklan soveltamista (ks. esimerkiksi tutkimuksen kohta 3.4.2).

Erityisesti lainsäädäntötoimilla vahvistetaan 41 artiklaa, joka koskee oikeutta hyvään hallintoon. Kannekelpoisten hallintotoimien ja uudelleentarkastelun perusteiden soveltamisalan määritelmää laajennetaan ja täsmennetään, minkä seurauksena oikeutetut valtiosta riippumattomat järjestöt saavat lisää oikeusvarmuutta ja voivat pyytää tehokkaammin hallintotoimien uudelleentarkastelua silloin, kun kyseiset toimet ovat

[49] Ks. https://www.unece.org/env/pp/compliance/Compliancecommittee/32TableEC.html

[50] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välillä tehty toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä (EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1–14).

ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa. Viranomaisille asetetun, pyyntöjen tarkastelua ja vastausten toimittamista koskevan määräajan pidentämisen odotetaan lisäksi johtavan siihen, että analyysit ja arvioinnit ovat yhä perusteellisempia. Käytettävissä oleva lisäaika vahvistaa siten perusoikeuskirjan 41 artiklassa tarkoitettua oikeutta hyvään hallintoon.

Asetusta muutetaan vain hallinnollisen uudelleentarkastelun edellytysten osalta. Valtiosta riippumattomat järjestöt voivat kuitenkin saattaa minkä tahansa EU:n toimielimen tai elimen toimittaman vastauksen unionin tuomioistuimen tutkittavaksi. Sen vuoksi muutos vaikuttaa välillisesti myös mahdollisuuksiin saattaa asia tuomioistuimen tutkittavaksi, ja sillä vahvistetaan perusoikeuskirjan 47 artiklan soveltamista.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Kertomuksessa ja oheisessa tutkimuksessa arvioitiin huolellisesti eri vaihtoehtojen vaikutuksia EU:n toimielinten, erityisesti komission ja unionin tuomioistuimen, sisäisiin resursseihin. Niissä todettiin, että tällaiset vaikutukset jäävät vähäisiksi, jos ehdotuksella käyttöön otettavia vaihtoehtoja noudatetaan. Resursseihin kohdistuvien vaikutusten laajuuteen vaikuttavat monet tekijät:

– Ehdotetuilla muutoksilla muutetaan nykyistä hallinnollista uudelleentarkastelujärjestelmää eikä luoda uutta järjestelmää. Nykyinen järjestelmä edellyttää jo joidenkin resurssien käyttöönottoa; tähän voidaan joutua tekemään muutoksia uuteen tilanteeseen mukautumiseksi.

– Tärkeimmällä ehdotetulla muutoksella laajennetaan sellaisten toimien soveltamisalaa, jotka voidaan saattaa uudelleentarkasteluun, jotta myös yleisesti sovellettavia toimia voidaan riitauttaa. Asetuksen nykyisen muodon mukaan komissiota voidaan pyytää tarkastelemaan uudelleen asetuksen nykyisen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä toimia – ja itse asiassa sitä myös usein pyydetään, mikä osittain johtuu siitä, että käsiteltäväksi ottamisen kriteerit ovat epäselviä. Tällaisten pyyntöjen käsitteleminen vaatii resursseja, ja yksiköissä voidaan tarkastella uudelleen päätösten perusteita riippumatta siitä, täyttääkö toimi käsiteltäväksi ottamisen kriteerit. Vaikka käsiteltäväksi ottamisen edellytysten väljentäminen voisi lisätä nykyistä työtaakkaa, on odotettavissa, että tätä voitaisiin osittain kompensoida selkeyttämällä käsiteltäväksi ottamisen kriteereitä ja yksinkertaistamalla näin käsiteltäväksi ottamisen arviointia.

– Ehdotetut muutokset eivät lisää uudelleentarkastelua mahdollisesti pyytävien hakijoiden lukumäärää. Kuten tähänkin asti, vain asiaankuuluvat valtiosta riippumattomat järjestöt voivat pyytää sisäistä uudelleentarkastelua. Komission ehdotuksessa ei esitetä valtiosta riippumattomien järjestöjen kelpoisuuskriteerien muuttamista eikä asiavaltuuden myöntämistä luonnollisille henkilöille. Hallintotoimien valikoiman laajentaminen ei siten välttämättä johda pyyntöjen määrän lisääntymiseen samassa suhteessa. Se voi pikemminkin parantaa valtiosta riippumattomien järjestöjen valmiuksia priorisoida paremmin tapauksia, joissa pyyntöjä tehdään, koska käsiteltäväksi ottamisen kriteereitä selkeytetään ja hyvin perusteltujen pyyntöjen valmisteluun jää enemmän aikaa.

– Ehdotuksessa pidennetään uudelleentarkastelupyyntöjen käsittelyn määräaikoja. Tämän ansiosta yksiköillä on enemmän aikaan niiden käsittelyyn.

– Vaikka on välttämätöntä, ettei mitään EU:n toimielinten ja elinten tekemiä päätöksiä jätetä unionin oikeusjärjestyksen mukaisen keskinäisen valvontajärjestelmän

ulkopuolelle, oikeuskäytäntö osoittaa, että unionin tuomioistuin antaa EU:n toimielimille ja elimille paljon harkintavaltaa niiden sisäisen uudelleentarkastelun aikana tekemään päätökseen nähden[51].

Tapausten käsittelijöille ja valtiosta riippumattomille järjestöille annetaan tarkempia ohjeita asetuksen mukaisesta sisäisestä uudelleentarkastelumenettelystä. Komission sisäisiä työjärjestelyjä on myös tarkistettava ehdotetuista muutoksista johtuvien uusien vaatimusten mukaisesti, jotta voidaan minimoida muutosten seurauksena hyvin todennäköisesti syntyvän ylimääräisen työtaakan kielteiset vaikutukset. Sisäisten uudelleentarkastelumenettelyjen vaikuttavuutta ja tehokkuutta on edelleen parannettava esimerkiksi

– tarkastelemalla, voitaisiinko joitakin menettelyyn liittyviä mukautuksia soveltaa tietynlaisiin tapauksiin muun muassa seuraavien kriteereiden perusteella: vastaavanlaisten tapausten määrä, uutuus, monimutkaisuus ja vaikutukset ja

– asettamalla saataville yhteisiä tietoteknisiä työalueita, malleja, usein esitettyjä kysymyksiä ja muuntyyppisiä ohjeita ja tarjoamalla tapausten käsittelijöille mentorointia, muun muassa jakamalla esimerkkejä parhaista käytännöistä, asioiden käsittelyn ja tuotosten helpottamiseksi edelleen ja niiden yhtenäistämiseksi.

Näistä aloitteista huolimatta komission ja joidenkin sen virastojen hallinnollinen taakka lisääntyy, mutta sitä voitaisiin jossain määrin helpottaa ottamalla huomioon edellä esitetyt seikat. On kuitenkin selvää, että tulevat vaikutukset riippuvat myös tapausten tosiasiallisesta määrästä ja niiden jakautumisesta politiikanalojen kesken. Vaikka määrää ei ole vielä mahdollista arvioida, on tarpeen seurata, lisääntyykö työ kokonaisuudessaan merkittävästi ja miten tämä vaikuttaa tiettyihin politiikanaloihin. Sen vuoksi on jatkuvasti seurattava työmäärän kehitystä ja työn jakautumista, jotta tarvittaessa voidaan ryhtyä toimiin.

5. LISÄTIEDOT

• A. Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Oheisessa tiedonannossa esitetään tulevia toimia yleissopimuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi kansallisella tasolla ympäristöasioita koskevan muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta. Sekä yleisölle että EU:n toimielimille ja elimille annetaan myös asetuksen mukaista sisäistä uudelleentarkastelumenettelyä koskevia lisäohjeita, jotta voidaan helpottaa uusiin vaatimuksiin mukautumista.

• B. Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)

Ei sovelleta.

• C. Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

1 artiklan 1 kohta

Ehdotuksen 1 artiklan 1 kohdalla muutetaan asetuksen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa olevaa hallintotoimien määritelmää.

Uudelleentarkastelun ulottaminen yleisesti sovellettaviin toimiin

[51] Ks. yleisen tuomioistuimen tuomio 15.12.2016, asia T-177/13. ECLI:EU:T:2016:736, 52–55 kohta (sellaisena kuin se on pysytetty unionin tuomioistuimen tuomiolla 12.9.2019, asia C-82/17 P, *TestBioTech v. komissio*, ECLI:EU:C:2019:719).

Muutoksella laajennetaan ”hallintotoimen” määritelmää sen varmistamiseksi, että kaikista EU:n toimielimen tai elimen antamista muista kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä, joilla on oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia ja jotka voivat vaikutustensa vuoksi olla ristiriidassa 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön kanssa, voidaan nyt suorittaa sisäinen uudelleentarkastelu. Soveltamisalan ulkopuolelle olisi kuitenkin suljettava sellaiset säännökset, jotka unionin lainsäädännön mukaan nimenomaisesti edellyttävät EU:n tai kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpiteitä. Näin ollen toimenpiteestä voidaan uuden määritelmän mukaan suorittaa sisäinen uudelleentarkastelu riippumatta siitä, koskeeko se yksittäistapausta vai onko se yleisesti sovellettava. Tähän asti määritelmä kattoi ainoastaan yksittäistapausta koskevat toimet.

Täytäntöönpanotoimenpiteitä edellyttävät toimet

Määritelmän laajentamisen tarkoituksena on kattaa sellaiset muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät toimenpiteet, jotka vastaavat SEUT-sopimuksen 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuja ”sääntelytoimia”. Tässä yhteydessä muutoksessa käytetään vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön[52] sisältyviä elementtejä, jotka koskevat SEUT-sopimuksen 263 artiklan mukaista sääntelytoimen käsitettä.

SEUT-sopimuksen 263 artiklan neljännen kappaleen mukaan henkilöt voivat saattaa unionin tuomioistuimen tutkittavaksi EU:n toimielinten ja elinten hyväksymiä sääntelytoimia, jotka koskevat heitä suoraan ja jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä selvennetään, että SEUT-sopimuksen 263 artiklan neljättä kappaletta sovellettaessa on yhdentekevää, toteutetaanko täytäntöönpanotoimenpide EU:n vai kansallisella tasolla[53]. Unionin tuomioistuin on myös vahvistanut, että tämän Lissabonin sopimuksessa määrätyn uuden mahdollisuuden mukaan sääntelytoimiin sisältyvät kaikki muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksytyt toimet, joita sovelletaan yleisesti[54].

Ehdotuksen mukaan uudelleentarkastelua ei näin ollen suoritettaisi sellaisista hallintotoimien säännöksistä, jotka unionin lainsäädännön mukaan nimenomaisesti edellyttävät kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpiteitä. Tällaisiin säännöksiin voidaan hakea muutosta kansallisissa tuomioistuimissa, ja asia voidaan saattaa edelleen unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT-sopimuksen 267 artiklan nojalla.

Jotta varmistetaan yhdenmukaisuus SEUT-sopimuksen 263 artiklan neljännen kappaleen kanssa, sellaisten hallintotoimen säännösten osalta, jotka unionin lainsäädännön mukaan nimenomaisesti edellyttävät täytäntöönpanotoimenpiteitä EU:n tasolla, uudelleentarkastelua voidaan pyytää, kun vaaditaan unionin tason täytäntöönpanotoimenpiteen uudelleentarkastelua.

Oikeusvarmuuden turvaamiseksi uudessa määritelmässä täsmennetään selvästi, että sisäisen uudelleentarkastelun soveltamisalan ulkopuolelle suljetaan ainoastaan sellaiset hallintotoimen säännökset, jotka unionin lainsäädännön mukaan nimenomaisesti edellyttävät EU:n tai kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpiteitä. Kun varmistetaan, onko tällainen vaatimus olemassa, hallintotoimea ei pidä tarkastella kokonaisuudessaan vaan sen sijaan on selvitettävä, edellyttävätkö hallintotoimen riidanalaiset säännökset

52 Ks. tuomio yhteisissä asioissa C-622/16P–C-624/16P, *Montessori*, ECLI:EU:C:2018:873, 28 ja 29 kohta.

53 Tuomio asiassa C-456/13 P,T & L *Sugars et Sidul Açúcares v. komissio*, EU:C:2015:284, 30 kohta.

54 Tuomio yhteisissä asioissa C-622/16P–C-624/16P, *Montessori*, ECLI:EU:C:2018:873.

täytäntöönpanotoimenpiteitä. Sillä ei ole merkitystä, edellyttävätkö hallintotoimen muut kuin riidanalaiset säännökset täytäntöönpanotoimenpiteitä. Joissakin tapauksissa jotkin uudelleentarkastelun kohteena olevat hallintotoimen säännökset voivat edellyttää täytäntöönpanotoimenpiteitä, kun taas toiset säännökset ovat suoraan sovellettavissa. Esimerkiksi tietyn komission asetuksen jotkin säännökset voivat olla suoraan sovellettavissa, kun taas toiset säännökset voivat edellyttää täytäntöönpanotoimenpiteitä EU:n tai kansallisella tasolla.[55]

Tilanteissa, joissa hallintotoimen riidanalaisiin säännöksiin liittyy kansallinen täytäntöönpanotoimenpide, valtiosta riippumattomat järjestöt voivat pyytää täytäntöönpanotoimenpiteen uudelleentarkastelua vain kansallisissa tuomioistuimissa. Vastaavasti jos hallintotoimen riidanalaisiin säännöksiin liittyy EU:n tason täytäntöönpanotoimenpide, valtiosta riippumattomien järjestöjen on odotettava, kunnes täytäntöönpanosäädös hyväksytään tai, jos kyseessä on laiminlyönti, kunnes se olisi pitänyt hyväksyä. Jos täytäntöönpanotoimenpiteet koskevat sen sijaan ainoastaan hallintotoimen muita kuin riidanalaisia säännöksiä, hallintotoimen suoraan sovellettavissa olevat säännökset voidaan saattaa hallinnolliseen uudelleentarkasteluun asetuksen nojalla.

Valtiosta riippumattomilla järjestöillä olisi näin ollen käytettävissään eri vaihtoehtoja sellaisten täytäntöönpanosäädösten osalta, jotka edellyttävät täytäntöönpanotoimenpiteitä EU:n tasolla, riippuen siitä, mitä säännöksiä ne haluavat riitauttaa.

Valtiosta riippumattomilla järjestöillä olisi oikeus pyytää sellaisten sääntelytoimen säännösten sisäistä uudelleentarkastelua, jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä EU:n tasolla.

Koska sisäisellä uudelleentarkastelulla pyritään kuitenkin parantamaan SEUT-sopimuksen 263 artiklassa esitettyjen mahdollisuuksien mukaisesti ympäristöasioita koskevaa muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta, johon liittyvästä oikeussuojakeinojärjestelmästä määrätään SEUT-sopimuksessa, valtiosta riippumattomat järjestöt eivät voisi pyytää sisäistä uudelleentarkastelua suoraan sellaisista sääntelytoimien säännöksistä, jotka edellyttävät EU:n tason täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Pidemminkin valtiosta riippumattomat järjestöt – kuten kuka tahansa yksityishenkilö tai mikä tahansa organisaatio, joka nostaa kanteen SEUT-sopimuksen 263 artiklan nojalla – voivat toimittaa pyynnön vasta myöhemmässä vaiheessa, jolloin asianomainen EU:n tason täytäntöönpanosäädös annetaan.[56] Myöskin pyyntö, joka koskee muun kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävän säädöksen niiden säännösten uudelleentarkastelua, jotka edellyttävät täytäntöönpanotoimenpidettä, voidaan tehdä vasta tässä vaiheessa.

Viittaukset ympäristölainsäädäntöön

Muutoksella poistetaan ilmaisu ”ympäristölainsäädännön nojalla” hallintotoimen määritelmästä. Sen sijaan muutoksessa todetaan, että hallintotoimen on sisällettävä säännöksiä, jotka vaikutustensa vuoksi voivat olla ristiriidassa asetuksen 2 artiklan 1 kohdan

55 Tuomioistuimen (suuri jaosto) tuomio 19.12.2013, asia *Telefónica v. komissio*, C-274/12 P, EU:C:2013:852.

56 Tämä johtuu siitä, että sellaisia sääntelytoimien säännöksiä, jotka edellyttävät täytäntöönpanotoimenpiteitä EU:n tasolla, ei voida riitauttaa suoraan unionin tuomioistuimessa. Sen vuoksi valtiosta riippumattomien järjestöjen (samalla tavalla kuin kenen tahansa luonnollisen henkilön tai minkä tahansa muun organisaation) olisi odotettava EU:n tason täytäntöönpanotoimenpiteen hyväksymistä ja riitautettava sitten täytäntöönpanotoimenpide yleisessä tuomioistuimessa, jos ne pystyvät osoittamaan, että niillä on asiavaltuus.

f alakohdassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön kanssa. Tätä muutosta olisi tarkasteltava yhdessä jäljempänä olevan 1 artiklan 2 kohdan kanssa, jossa täsmennetään, että uudelleentarkasteluun voidaan saattaa vain sellaisia toimia ja laiminlyöntejä, jotka ovat ristiriidassa EU:n ympäristölainsäädännön kanssa.

Muutos perustuu sovellettavaan oikeuskäytäntöön, jossa on tulkittu asetuksen nykyistä sanamuotoa yleissopimuksen tavoitteet huomioon ottaen.[57] Siinä selkeytetään sitä, että riitauttaa voidaan mitä tahansa hallintotoimia, jotka sisältävät EU:n ympäristölainsäädännön kanssa ristiriidassa olevia säännöksiä, toimen oikeusperustasta tai poliittisesta tavoitteesta riippumatta, kuten yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa vaaditaan, sekä parannetaan tähän liittyvää oikeusvarmuutta.

Lisäksi määritelmässä säilytetään uudelleentarkastelupyynnön kohteena olevan hallintotoimen ja ympäristöpolitiikan tavoitteiden välinen yhteys. Tätä varten määritelmässä sallitaan vain sellaisten toimien sisäinen uudelleentarkastelu, jotka sisältävät säännöksiä, jotka vaikutustensa vuoksi voivat olla ristiriidassa asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun EU:n ympäristölainsäädännön kanssa.

1 artiklan 2 kohta

Viittaukset ympäristölainsäädäntöön

Samalla tavalla kuin 1 artiklan 1 kohdassa, jolla muutetaan ”hallintotoimen” määritelmää, tällä muutoksella poistetaan ilmaisu ”ympäristölainsäädännön nojalla” myös asetuksen 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä kappaleesta. Uudessa säännöksessä selvennetään myös, että toimista ja laiminlyönneistä, jotka ovat ristiriidassa EU:n ympäristölainsäädännön kanssa, voidaan tehdä uudelleentarkastelupyyntö. Siten muutoksella varmistetaan, että asetuksen sanamuodossa otetaan huomioon yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdan vaatimukset.

Määräaikojen pidentäminen

Kyseisellä 1 artiklan 2 kohdalla muutetaan myös 10 artiklan 1 kohdan toista kappaletta pidentämällä valtiosta riippumattomille järjestöille sisäisen uudelleentarkastelun pyytämistä varten asetettua määräaikaa nykyisestä kuudesta viikosta ehdotettuun kahdeksaan viikkoon. Sillä myös muutetaan 10 artiklan 2 kohtaa pidentämällä EU:n toimielimille ja elimille sisäistä uudelleentarkastelua koskevaan pyyntöön vastaamista varten asetettua määräaikaa nykyisestä 12 viikosta ehdotettuun 16 viikkoon.

Edellä esitetyn loogisena seurauksena 1 artiklan 2 kohdassa muutetaan sellaisten tapausten varalta, joissa EU:n toimielin tai elin ei kohtuullisista yrityksistään huolimatta pysty toimittamaan vastausta 16 viikon kuluessa, myös 10 artiklan 3 kohdan toista kappaletta pidentämällä EU:n toimielimille ja elimille sisäistä uudelleentarkastelua koskevaan pyyntöön vastaamista varten varattua yleistä määräaikaa nykyisestä 18 viikosta ehdotettuun 22 viikkoon.

Muutoksilla pidennettäisiin kahdella viikolla valtiosta riippumattomille järjestöille asetettua määräaikaa ja neljällä viikolla EU:n toimielimille asetettua määräaikaa. Valtiosta riippumattomille järjestöille asetetun määräajan pidentämisellä pyritään parantamaan toimitettavien pyyntöjen laatua, kun taas EU:n toimielimille ja elimille asetetun määräajan

[57] Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 14.3.2018, asia T-33/16, *TestBioTech v. komissio*, ECLI:EU:T:2018:135, 44–46 kohta.

pidentämisellä pyritään parantamaan uudelleentarkastelun laatua ja perusteellisuutta. Lisäajan ansiosta analyysit voidaan suorittaa perusteellisemmin, minkä seurauksena sisäistä uudelleentarkastelua koskevalle päätökselle saataisiin entistä vankempi tietopohja ja selkeämmät perustelut. Siten määräaikojen pidentämisellä vaikutetaan myös hyvän hallintotavan periaatteeseen ja parannetaan yleisön luottamusta unionin päätöksentekomenettelyyn.

2020/0289 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin 6 päivänä syyskuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1367/2006 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[1],

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon[2],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) yleissopimuksen, jäljempänä ’Århusin yleissopimus’[3], sopimuspuolia, joista kullakin on sekä omat että jaetut vastuut ja velvoitteet kyseisen yleissopimuksen nojalla.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1367/2006[4] hyväksyttiin edistämään Århusin yleissopimuksesta johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanoa antamalla säännöt yleissopimuksen soveltamisesta unionin toimielimiin ja elimiin.

(3) Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta 11 päivänä joulukuuta 2019 antamassaan tiedonannossa Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle komissio sitoutui harkitsemaan asetuksen (EY) N:o 1367/2006 tarkistamista siten, että parannetaan niiden kansalaisten ja valtiosta riippumattomien järjestöjen mahdollisuuksia hallinnolliseen ja oikeudelliseen muutoksenhakumenettelyyn, jotka ovat huolissaan ympäristöön vaikuttavien päätösten yhteensopivuudesta ympäristölainsäädännön kanssa. Komissio

[1] EUVL C , , s. .

[2] EUVL C , , s. .

[3] Neuvoston päätös 2005/370/EY, tehty 17 päivänä helmikuuta 2005, tiedon saantia, yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 124, 17.5.2005, s. 1).

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1367/2006, annettu 6 päivänä syyskuuta 2006, tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin (EUVL L 264, 25.9.2006, s. 13).

sitoutui myös toimiin parantaakseen näiden kansalaisten ja valtiosta riippumattomien järjestöjen oikeussuojan saatavuutta kansallisissa tuomioistuimissa kaikissa jäsenvaltioissa. Tätä varten se antoi tiedonannon *”Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden edistäminen ympäristöasioissa EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa”*.

(4) Kun otetaan huomioon Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdan määräykset sekä Århusin yleissopimuksen valvontakomitean esittämät huolenaiheet[5], unionin lainsäädäntö olisi saatettava muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuttaympäristöasioissa koskevien Århusin yleissopimuksen määräysten mukaiseksi tavalla, joka on yhteensopiva unionin oikeuden perusperiaatteiden ja sen tuomioistuinvalvontaa koskevan järjestelmän kanssa.

(5) Asetuksessa (EY) N:o 1367/2006 säädetty sisäisen uudelleentarkastelun rajoittaminen yksittäistapauksia koskeviin hallintotoimiin on suurin este, jonka vuoksi valtiosta riippumattomat ympäristöjärjestöt eivät voi pyytää kyseisen asetuksen 10 artiklan mukaista hallintotoimien sisäistä uudelleentarkastelua soveltamisalaltaan laajemmille hallintotoimille. Sen vuoksi on tarpeen laajentaa kyseisessä asetuksessa vahvistetun sisäisen uudelleentarkastelumenettelyn soveltamisalaa siten, että se sisältää soveltamisalaltaan yleiset muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset.

(6) Hallintotoimen määritelmän olisi asetuksen (EY) N:o 1367/2006 soveltamiseksi sisällettävä muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset. Muu kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävä toimi saattaa kuitenkin edellyttää kansallisella tasolla täytäntöönpanotoimenpiteitä, joita vastaan valtiosta riippumattomat ympäristöjärjestöt voivat saada oikeussuojaa myös Euroopan unionin tuomioistuimessa ennakkoratkaisumenettelyssä SEUT-sopimuksen 267 artiklan nojalla. Sen vuoksi on aiheellista sulkea sisäisen uudelleentarkastelun soveltamisalan ulkopuolelle tällaisten muiden kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävien säädösten säännökset, jotka unionin oikeuden mukaan edellyttävät kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpiteitä.

(7) Jotta säännöksiä voitaisiin sulkea hallintotoimen käsitteen ulkopuolelle, unionin lainsäädännössä on oikeusvarmuuden takaamiseksi nimenomaisesti edellytettävä kyseisiä säännöksiä koskevien täytäntöönpanosäädösten antamista.

(8) Vaikuttavuuden varmistamiseksi uudelleentarkastelua voidaan pyytää hallintotoimen sellaisten säännösten osalta, jotka unionin oikeuden mukaan nimenomaisesti edellyttävät unionin tason täytäntöönpanotoimenpiteitä, myös siinä yhteydessä, kun pyydetään unionin tason täytäntöönpanotoimenpiteen uudelleentarkastelua.

(9) Asetuksen (EY) N:o 1367/2006 soveltamisala kattaa ympäristölainsäädännön nojalla hyväksytyt toimet. Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohta sen sijaan kattaa sellaisten toimien uudelleen tutkimisen, jotka ovat ympäristölainsäädännön kanssa *”ristiriidassa”*. Sen vuoksi on tarpeen täsmentää, että sisäinen uudelleentarkastelu olisi suoritettava sen tarkistamiseksi, onko hallintotoimi ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa.

(10) Kun arvioidaan, sisältääkö hallintotoimi säännöksiä, jotka saattavat vaikutustensa vuoksi olla ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa, on tarpeen tarkastella, voivatko kyseiset säännökset vaikuttaa kielteisesti SEUT-sopimuksen 191 artiklassa asetettujen unionin ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen. Sisäisen

[5] Ks. Århusin yleissopimuksen valvontakomitean tulokset asiassa ACCC/C/2008/32 osoitteessa https://www.unece.org/env/pp/compliance/Compliancecommittee/32TableEC.html

uudelleentarkastelumekanismin olisi siten katettava myös toimet, jotka on hyväksytty muiden politiikkojen kuin unionin ympäristöpolitiikan täytäntöönpanemiseksi.

(11) Jotta asianmukaisen uudelleentarkastelumenettelyn toteuttamiseen olisi riittävästi aikaa, on aiheellista pidentää määräaikoja, jotka asetuksessa (EY) N:o 1367/2006 on vahvistettu hallinnollista uudelleentarkastelua koskevan pyynnön esittämiselle, ja määräaikoja, joita sovelletaan unionin toimielimien ja elimien vastaamiseen tällaiseen pyyntöön.

(12) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön[6] mukaan valtiosta riippumattomien ympäristöjärjestöjen, jotka pyytävät hallintotoimen sisäistä uudelleentarkastelua, on uudelleentarkastelupyyntönsä perustelemiseksi ilmoitettava olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset perustelut, joilla voidaan perustella uskottavia – merkittäviä – epäilyjä.

(13) Koska jäsenvaltiot eivät voi saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita eli yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistamista Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamiseksi unionin toimielimiin ja elimiin, vaan se voidaan saavuttaa vain unionin tasolla, unioni voi hyväksyä toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

(14) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan periaatteita, jotka on vahvistettu Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, erityisesti oikeutta hyvään hallintoon (41 artikla) ja oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen (47 artikla). Tällä asetuksella edistetään hallinnollista uudelleentarkastelua ja tuomioistuinvalvontaa koskevan unionin järjestelmän toimivuutta ja vahvistetaan siten perusoikeuskirjan 41 ja 47 artiklan soveltamista sekä edistetään samalla Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 artiklaan kirjattua oikeusvaltioperiaatetta.

(15) Asetusta (EY) N:o 1367/2006 olisi sen vuoksi muutettava,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 1367/2006 seuraavasti:

1. Korvataan 2 artiklan 1 kohdan g alakohta seuraavasti:

”g) ”hallintotoimella” mitä tahansa unionin toimielimen tai elimen antamaa muuta kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävää säädöstä, jolla on oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia ja joka sisältää säännöksiä, jotka voivat vaikutustensa vuoksi olla ristiriidassa 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön kanssa, lukuun ottamatta mainitun säädöksen niitä säännöksiä, jotka unionin lainsäädännön mukaan nimenomaisesti edellyttävät täytäntöönpanotoimenpiteitä unionin tai kansallisella tasolla;”.

2. Muutetaan 10 artikla seuraavasti:

(a) Korvataan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

[6] Unionin tuomioistuimen tuomio 12.9.2019, asia C-82/17 P, *TestBioTech v. komissio*, ECLI:EU:C:2019:719, 69 kohta.

”1. Jokainen 11 artiklassa vahvistetut edellytykset täyttävä valtiosta riippumaton järjestö on oikeutettu pyytämään sisäistä uudelleentarkastelua siltä unionin toimielimeltä tai elimeltä, joka on toteuttanut hallintotoimen tai – kun on kyse väitetystä hallinnollisesta laiminlyönnistä – jonka olisi pitänyt toteuttaa tällainen toimi, sillä perusteella, että tällainen toimi tai laiminlyönti on ristiriidassa ympäristölainsäädännön kanssa.

Jos hallintotoimi on unionin tason täytäntöönpanotoimenpide, jota edellytetään toisessa muussa kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävässä säädöksessä, valtiosta riippumaton järjestö voi kyseisen täytäntöönpanotoimenpiteen uudelleentarkastelua pyytäessään pyytää myös muun kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävän säädöksen sen säännöksen uudelleentarkastelua, jonka osalta täytäntöönpanotoimenpidettä edellytetään.

Tällainen pyyntö on tehtävä kirjallisesti kahdeksan viikon kuluessa hallintotoimen hyväksymisestä, siitä ilmoittamisesta tai sen julkaisemisesta sen mukaan, mikä niistä on ajankohdaltaan myöhäisin, tai väitetyn laiminlyönnin tapauksessa kahdeksan viikon kuluessa ajankohdasta, jolloin hallintotoimi olisi pitänyt antaa. Pyynnössä on esitettävä perusteet uudelleentarkastelulle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun unionin toimielimen tai elimen on käsiteltävä kaikki tällaiset pyynnöt, paitsi jos ne ovat selvästi perusteettomia. Unionin toimielimen tai elimen on ilmoitettava perustelunsa kirjallisessa vastauksessa mahdollisimman pian, viimeistään kuitenkin kuudentoista viikon kuluttua pyynnön vastaanottamisesta.”

(b) Korvataan 3 kohdan toinen alakohta seuraavasti:

”Unionin toimielimen tai elimen on joka tapauksessa toimittava 22 viikon kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.”

3. Kaikkialla asetuksen tekstissä korvataan viittaukset Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (EY:n perustamissopimuksen) määräyksiin viittauksilla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) vastaaviin määräyksiin ja tehdään kaikki tarvittavat kieliopilliset muutokset.

4. Kaikkialla asetuksen tekstissä, myös asetuksen nimessä, korvataan sana ’yhteisö’ sanalla ’unioni’ ja tehdään kaikki tarvittavat kieliopilliset muutokset.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*